Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Projectoproep gezonde voeding op school 2026-2030

Samenvatting
In continuïteit met de projectoproep "Gezonde voeding op school" van het schooljaar 2025-2026, werd deze nieuwe projectoproep uitgewerkt op basis van de evaluatie en de geleerde lessen uit de vorige oproep. Dit laat toe om gerichter in te spelen op de praktijkervaringen van lokale besturen en de impact van de projecten te vergroten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Beleidsveld: armoedebestrijding

Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 stelt: "Ook Vlaanderen levert belangrijke inspanningen met betrekking tot het welbevinden van jongeren op school. Als basisscholen en het betrokken lokale sociale beleid in collectieve ondersteuning willen voorzien rond gezonde maaltijden op school, kunnen ze een beroep doen op Vlaamse cofinanciering." (p. 135)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bezorgd op 13 maart 2026.

2. INHOUD

A. VISIE

Met de subsidielijn 'gezonde voeding op school' willen we in deze legislatuur lokale besturen extra ondersteunen om gezonde voeding op school te bevorderen. Het doel is om bestaande de lokale beleidsprojecten te versterken en nieuwe initiatieven te stimuleren, zodat lokale besturen worden aangemoedigd om gezonde voeding een vaste plaats te geven in hun aanbod op school zonder de

scholen hiervoor een verplicht kader op te leggen. In het Vlaams Gewest richten we ons tot de gemeentelijke en stedelijke overheden. In het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad tot de Vlaamse Gemeenschapscommissie, al dan niet samen met de betrokken lokale besturen. Hierna duiden we deze gezamenlijk aan als 'lokale besturen'.

Gezonde voeding speelt een cruciale rol in het bevorderen van de gezondheid, het welzijn en de leerprestaties van kinderen. We streven ernaar om gezonde voeding toegankelijk te maken tijdens de schooluren voor zoveel mogelijk kinderen en jongeren. Aangezien de meeste kinderen naar school gaan, beschouwen we de scholen als een uitgelezen omgeving om zoveel mogelijk kinderen te bereiken, los van de gezinscontext. Zo beogen we een positieve impact te creëren op zowel de gezondheid als de sociale gelijkheid van onze kinderen.

De doelgroep waarop we willen richten zijn de kinderen in het kleuter- en lager onderwijs, waar gewoonten en voorkeuren zich nog sterk ontwikkelen In dit stadium kunnen gezonde voedingspraktijken de basis leggen voor een leven lang goede eetgewoonten en welzijn.

Met deze maatregel beogen we bij te dragen aan de algehele ontwikkeling en het welzijn van kinderen, ongeacht hun achtergrond. Voeding is van essentieel belang voor hun fysieke en mentale groei, maar heeft ook een directe invloed op hun schoolprestaties en sociale interacties. Door een gezonde eetomgeving te creëren, investeren we niet alleen in de gezondheid van de kinderen, maar ook in hun toekomstige mogelijkheden en kwaliteit van leven.

Goede gezondheid

Eén van de primaire doelen van gezonde voeding op school is het bevorderen van een gezonde levensstijl. Uit een recente studie in The Lancet blijkt dat, zonder ingrijpen, 2 op de 3 Belgen tegen 2050 te maken zal krijgen met overgewicht. Door kinderen bewust te maken van gezonde voedingskeuzes en van die keuze structureel de gemakkelijkste keuze te maken (door bijv. gezonde voeding aan te bieden), dragen we bij aan het verminderen - op korte en lange termijn - van de kans op gezondheidsproblemen zoals obesitas, diabetes type 2 en concentratieproblemen. Een goede gezondheid legt de basis voor een energiek leven en zorgt ervoor dat kinderen zich fysiek en mentaal beter voelen, wat direct bijdraagt aan hun leervermogen.

Bovendien zal gezonde voeding op schoolkinderen niet alleen helpen om gezondere keuzes te maken, maar ook om kennis op te bouwen over gezonde voeding, een positieve houding te ontwikkelen en gezondheidsvaardigheden te versterken.

Het verhogen van onderwijskansen

Gezonde voeding heeft een bewezen positief effect op het concentratievermogen, het geheugen en de cognitieve prestaties van kinderen. Door gezonde voeding te promoten, wordt de basis gelegd voor betere leerprestaties en meer gelijke onderwijskansen. Kinderen die goed en gezond eten, hebben meer energie en focus om deel te nemen aan lessen en hun potentieel volledig te benutten. We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk kinderen, ongeacht hun achtergrond, toegang hebben tot gezonde voeding die hen helpt om optimaal te presteren.

Bewustwording vergroten en creëren van samenhorigheid

Het samen delen van tussendoortjes, maaltijden of het actief deelnemen aan voedingsprogramma's creëert een gevoel van gemeenschap en samenhorigheid. Dit draagt bij aan een omgeving waarin kinderen zich prettig en veilig voelen, én versterkt tegelijk hun sociale ontwikkeling. Door gezamenlijke maaltijden of activiteiten rond gezonde voeding leren kinderen communiceren, samenwerken en praten over hun eetgewoonten. Zo vergroten we hun bewustwording over gezonde keuzes en leggen we de basis voor gezondere eetpatronen, nu en op lange termijn.

B. ERVARINGEN EN LESSEN PROJECTOPROEP 2025-2026

Uit de eerste projectoproep 'Gezonde voeding op school' voor het schooljaar 2025-2026 hebben we waardevolle inzichten opgedaan die de verdere uitrol van het initiatief richting geven. De projectoproep kende twee instapmomenten: lokale besturen konden kiezen om te starten op 1 september 2025 of op 1 januari 2026. In totaal hebben 29 lokale besturen zich ingeschreven, samen goed voor 404 scholen.

Een belangrijke les uit deze eerste ronde is dat de voorgestelde financiering van 72,94 euro per leerling voor veel lokale besturen te hoog bleek. Dit heeft ertoe geleid dat heel wat besturen niet zijn ingestapt. Daarom is het voor de volgende projectoproepen essentieel om het financieringsbedrag te verlagen, zodat de drempel voor deelname lager wordt en meer lokale besturen de kans krijgen om gezonde voeding op school mogelijk te maken.
De andere voorwaarden voor het aanvragen en besteden van de Vlaamse subsidies, blijven hetzelfde als bij de projectoproep 2025.

De eerste projectoproep heeft aangetoond hoe cruciaal het is om flexibiliteit en toegankelijkheid centraal te stellen binnen het ondersteuningskader. Door voortdurend de noden van lokale besturen te beluisteren en daarop in te spelen, kunnen we samen het bereik en de impact van dit project vergroten, met als doel een gezondere schoolomgeving voor alle kinderen te realiseren.

C. GEZONDE VOEDING OP SCHOOL

Een helder en toegankelijk kader is essentieel voor lokale besturen die willen instappen, om gezonde voeding op de deelnemende scholen op een consistente en effectieve manier te implementeren. Dit kader moet zowel richtlijnen bevatten voor een basisaanbod als ruimte laten voor uitbreiding en lokale invulling.

Een aanbod op maat van de school

Binnen de subsidielijn 'Gezonde Voeding op School' wordt een niet-exhaustieve lijst van mogelijkheden aangereikt aan de lokale besturen waaruit scholen kunnen kiezen:

- Gezonde tussendoortjes: Een voedzaam basisaanbod zoals fruit, groenten, volkorenproducten en noten om gezonde keuzes te stimuleren.
- Gezond ontbijt: Inzetten op een gezonde start van de dag via initiatieven zoals een ontbijtkar, zodat kinderen met voldoende energie aan de schooldag beginnen.
- Evenwichtige maaltijden: de school kan opteren voor een uitbreiding van het aanbod met warme, voedzame maaltijden, afgestemd op de behoeften van de kinderen.

De bovenstaande opsomming is illustratief. Een uitgebreid en gedetailleerd aanbod van wat gezonde voeding op school is of kan zijn, zoals dit nu al op verschillende plaatsen beschikbaar is, werd verzameld in een draaiboek.

Voedingsprincipes

Om een evenwichtig en gezond voedingspatroon te ondersteunen, leggen we een sterke focus op:

- het aanbieden van essentiële voedingsstoffen: het stimuleren van de inname van groenten, fruit, volle granen en eiwitrijke voeding zoals peulvruchten, vis en noten;
- het vermijden van bewerkte en suikerhoudende producten: het verminderen van voeding met een hoge energiedichtheid en lage voedingswaarde, zoals frisdranken, snoep en ultrabewerkte snacks, waaronder suikerhoudende ontbijtgranen, voorverpakte cake en gebak (bv. muffins, donuts), zoute koekjes en crackers, kant-en-klare hartige snacks (bv. worstenbroodjes), frisdranken en energiedranken, gezoete melkdranken en yoghurtdrankjes en suikerrijke vruchtendranken.

Voor de invulling van gezonde voeding geven we maximaal de voorkeur aan biologische en vezelrijke producten, duurzame en lokale productie, en een seizoensgebonden aanbod van fruit en groenten. Hiermee sluiten we aan bij de principes van de Vlaamse Voedselstrategie, die duurzame voedselkeuzes en lokale landbouw stimuleert. Zo leren kinderen al van jongs af aan het belang en de meerwaarde van korte ketens kennen.

D. PROJECTOPROEP

De informatiebrochure voor de projectoproepen, in bijlage, beschrijft beknopt het beleidskader en de visie met betrekking tot de financiering van lokale besturen die willen inzetten op gezonde voeding op school. De brochure beschrijft ook de aanvraag- en beoordelingsprocedure, de subsidievoorwaarden en de subsidieperiode.

Financiering door lokale besturen

Overeenkomstig het engagement in het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029 en de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2024-2029, wordt gewerkt met een co-financieringsmodel waarbij de Vlaamse overheid bijdraagt aan de inzet van lokale besturen die willen instappen.

Subsidiekader Lokale Besturen

Indien zowel betrokken schoolbestuur als het lokaal bestuur in een of meerdere scholen noden erkent inzake gezonde voeding kan de Vlaamse overheid cofinanciering voorzien volgens de verdeelsleutel 80% Vlaamse cofinanciering en 20% lokale financiering.

Het lokaal bestuur voorziet eigen financiering van minimaal **34 euro** per leerling per schooljaar. Deze eigen middelen kunnen ten dele worden gevonden via alternatieve financieringsbronnen (sponsoring, mecenaat…) zonder evenwel beroep te doen op een ouderbijdrage. De Vlaamse overheid cofinanciert het lokaal initiatief in voormelde betrokken school of scholen met **136 euro** per leerling per schooljaar.

Op die manier wordt er in de scholen op het grondgebied van een lokaal bestuur die deelnemen aan de projectoproep inzake gezonde voeding **170 euro** per leerling per schooljaar voorzien.

Bij het opstellen van het subsidiekader voor gezonde voeding op scholen wordt maximaal gestreefd naar minimale planlast en eenvoudige procedures voor de lokale besturen. Lokale besturen kunnen op een laagdrempelige wijze instappen door hun deelname kenbaar te maken en het aantal betrokken scholen en kinderen op te geven. Daarbij engageren ze zich om de Vlaamse beleidsvisie en subsidievoorwaarden na te leven.

Met deze projectoproep worden 2 indienmomenten voorzien voor lokale besturen die nog geen subsidies voor gezonde voeding op school ontvangen:

- 15 mei 2026 met start op 1 september 2026
- 31 maart 2028 met start op 1 september 2028.

Lokale besturen die reeds middelen ontvangen in het kader van de projectoproep (van 2025-2026 of van 2026-2030), moeten jaarlijks een vereenvoudigde aanvraag indienen indien het project inhoudelijk gewijzigd wordt of indien er een wijziging is bij de deelnemende scholen (meer scholen, minder scholen of andere scholen). Lokale besturen waarbij er geen wijzigingen zijn, hoeven geen aanvraagformulier in te dienen. Ook voor deze lokale besturen, vindt een jaarlijkse herberekening plaats op basis van het aantal kinderen en kan het subsidiebedrag aangepast worden in functie van de beschikbare begrotingskredieten.

Als het door de Vlaamse Overheid ter beschikking gestelde budget niet volstaat voor alle aanvragen die voldoen aan de ontvankelijkheids- en inhoudelijke criteria, wordt voorrang gegeven aan lokale

besturen die hun project ongewijzigd verderzetten, vervolgens de lokale besturen die een uitbreiding voor het volgende schooljaar aanvragen. Het resterende budget wordt toegekend in volgorde van de indiening van de aanvragen van lokale besturen die nog niet deelnemen aan de subsidielijn gezonde voeding op school.

Het subsidiekader en de bijhorende rapportage zullen beperkt blijven tot het strikt noodzakelijke, conform het Vlaamse planlastendecreet. Rapportage zal door lokale besturen digitaal gebeuren.

Opvolging en impactmeting

We willen het gevoerde beleid evalueren aan de hand van gerichte impactmetingen in samenwerking met de scholen. Deze gegevens stellen ons in staat om het beleid rondom gezonde voeding op school verder te finetunen.

Van lokale besturen en scholen die instappen in het project wordt verwacht dat ze hun medewerking verlenen aan het wetenschappelijk onderzoek.

3. ADVIES INSPECTIE VAN FINANCIEN

Een gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 13 maart 2026.

In het besluit van het advies wordt gewezen op de nadelen van het toepassen van een rangorde op basis van het tijdstip van indienen van nieuw aanvragen of aanvragen tot uitbreiding. Dit principe werd ook gehanteerd bij de projectoproep in 2025.

De inspectie wijst in haar besluit op het kleinere hefboomeffect door het verlagen van de vereiste co-financiering. Dit wordt niet betwist, maar dit zal de beleidslijn haalbaar maken voor veel lokale besturen die hebben aangegeven (meer) te willen investeren in gezonde voeding op school, maar in de huidige context niet de nodige fondsen ter beschikking te hebben. Op die manier zal het de impact van de subsidielijn in de praktijk tijdens deze legislatuur vergroten.

Tenslotte wijst de inspectie op het risico dat het benodigde budget voor alle aanvragen groter is dan de beschikbare budgettaire kredieten. Dit zal zich in 2026 realiseren indien er aanvragen ingediend worden voor meer dan 183.500 kinderen bovenop de 76.500 kinderen die momenteel worden bereikt tijdens het schooljaar 2025-2026.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring van de projectoproep, ziet het traject er als volgt uit:

Lancering oproep	Na goedkeuring van de projectoproep door de Vlaamse Regering. Er worden twee opstartmomenten voorzien voor lokale besturen die nog geen subsidies gezonde voeding op school ontvangen, zijnde 1 september 2026 en 1 september 2028 (inschrijvingsformulier – model 1). Voor lokale besturen die reeds hebben ingetekend op een eerdere projectoproep, is er een vereenvoudigde aanvraag (inschrijvingsformulier – model 2) ingeval er een wijziging of uitbreiding is.
Uiterlijke datum indiening subsidie aanvragen	Aanvragen voor schooljaar 2026-2027 (model 1 en model 2): worden ten laatste op 15 mei 2026, 12u00 ingediend; Aanvragen voor schooljaar 2027-2028 (model 2): worden ten laatste op 31 maart 2027, 12 uur ingediend;

	Aanvragen voor schooljaar 2028-2029 (model 1 en model 2) worden ten laatste op 31 maart 2028, 12u00 ingediend; Aanvragen voor schooljaar 2029-2030 (model 2) worden ten laatste op 31 maart 2029, 12u00 ingediend.
Bekendmaking goedgekeurde subsidie aanvragen	Voor 2026-2027: eind juli 2026 Voor 2027-2028: begin juni 2027 Voor 2028-2029: begin juni 2028 Voor 2029-2030: begin juni 2029
Start subsidieperiode	Jaarlijks op 1 september

5. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De subsidies in het kader van deze projectoproep worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2CB-WT, basisallocatie 1GC143 4322.

De budgettaire kost voor de projectoproep gezonde voeding op school, voor het schooljaar 2026-2027, bedraagt maximaal 36,5 miljoen op de begroting 2026.

De budgettaire kost voor het schooljaar 2027-2028 bedraagt maximaal 70 miljoen en wordt aangerekend op de begroting 2027 onder voorbehoud van goedkeuring van de begroting 2027 door het Vlaams Parlement.

De budgettaire kost voor het schooljaar 2028-2029 bedraagt maximaal 70 miljoen en wordt aangerekend op de begroting 2028 onder voorbehoud van goedkeuring van de begroting 2028 door het Vlaams Parlement.

De budgettaire kost voor het schooljaar 2029-2030 bedraagt maximaal 70 miljoen en wordt aangerekend op de begroting 2029 onder voorbehoud van goedkeuring van de begroting 2029 door het Vlaams Parlement.

Als het door de Vlaamse Overheid ter beschikking gestelde budget niet volstaat voor alle aanvragen die voldoen aan de ontvankelijkheids- en inhoudelijke criteria, wordt voorrang gegeven aan lokale besturen die reeds deelnemen aan de projectoproep en hun project ongewijzigd verder zetten, vervolgens aan de lokale besturen die een uitbreiding aanvragen voor het volgende schooljaar. Het resterende budget wordt toekend in volgorde van de indiening van de aanvragen van lokale besturen die nog niet deelnemen aan de subsidielijn gezonde voeding op school.

Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de Begroting is gegeven op 31 maart 2026.

B. ESR-TOETS

/

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit beleid heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De cofinanciering voor gezonde voeding op school heeft weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen, schulden en ontvangsten van de lokale besturen die instappen.

Dit beleid heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen, schulden en ontvangsten van de provinciale besturen.

6. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring wordt de projectoproep verspreid onder de lokale besturen in het Vlaamse Gewest en aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie bezorgd.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan de bijgevoegde projectoproep;

2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten de projectoproep te verspreiden en de subsidies binnen de beschikbare begrotingskredieten op basis van de criteria en procedure beschreven in de projectoproep toe te kennen aan de lokale besturen die een aanvraag hebben ingediend en voldoen aan de voorwaarden.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ